

Jaki organ rozpatruje skargę na przewodniczącego rady

Jedna z członkiń rady gminy złożyła do rady i na ręce wójta skargę na przewodniczącego. Czy takie postępowanie jest prawidłowe? Do jakiego organu należy się zgłosić w pierwszej kolejności?

ODPOWIEDŹ

W świetle art. 229 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: k.p.a.) organem rzeczowo właściwym do rozpatrzenia skargi na radę gminy jest właściwy wojewoda. Przepisy wprost nie określają, który organ będzie właściwy do rozpoznania skargi na działalność przewodniczącego rady gminy, co wymaga przeprowadzenia wykładni obowiązujących przepisów. W zasadzie odpowiedzi na pytanie nie daje również orzecznictwo sądów administracyjnych. Sprawy, w których skargi na przewodniczącego zostały rozpoznane przez rady gmin, co prawda kilkakrotnie trafiały już na wokandę sądową (por. postanowienie WSA w Krakowie z 16 czerwca 2011 r., sygn. akt III SA/Kr 1102/10), ale w każdej z tych spraw sądy postanawiały o odrzuceniu skargi, a więc nie dokonywały merytorycznej oceny kompetencji rady gminy do rozpoznania skargi na jej przewodniczącego. Takie stanowisko wynikało z przyjęcia, że zarówno uchwała rady gminy dotycząca rozpoznania skargi na działalność przewodniczącego, jak i bezczynność rady gminy w zakresie rozpoznania takiej skargi nie podlegają kognicji sądów administracyjnych.

Zgodnie z art. 229 pkt 3 k.p.a., przewidziano, że rada gminy właściwa jest do rozpoznania skargi na działalność wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, poza sprawami dotyczącymi organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego oraz kierowników powiatowych służb, inspekcji, straży i innych jednostek organizacyjnych w sprawach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Do żadnej z tych kategorii podmiotów nie należy przewodniczący rady gminy. Ponieważ, zgodnie z art. 20 k.p.a., właściwość rzeczową organów ustala się według przepisów o zakresie jego działania, to należy stwierdzić, że kompetencje do rozpoznania przez radę gminy skargi na jej przewodniczącego nie wynikają też z ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (dalej: u.s.g.). Na marginesie można jednak zauważyć, że w postanowieniu z 18 maja 2010 r. (sygn. akt II SAB/Go 13/10) WSA w Gorzowie Wielkopolskim stanął na stanowisku, iż właściwość rady miasta do rozpoznania skargi na przewodniczącego może wynikać z art. 19 ust. 2 u.s.g. wskazującego na kompetencje rady gminy do powołania i odwołania przewodniczącego. Wydaje się jednak, że trudno wyprowadzić wniosek o istnieniu kompetencji do rozpatrywania skarg na działalność przewodniczącego przez radę gminy z ogólnej kompetencji do wyboru przez ciało kolegialne swojego przewodniczącego. Należy

również pamiętać o względach celowościowych, bowiem kontrola działalności przewodniczącego przez radę gminy, w której zwykle taki przewodniczący dysponuje większością głosów, nie byłaby skuteczna. Wniosek ten może potwierdzać fakt, że w większości wypadków, w których rady gmin rozpatrywały skargę na swojego przewodniczącego, sprawa kończyła się wydaniem uchwały o bezzasadności skargi, a uchwała taka nie mogła już podlegać kontroli sądowoadministracyjnej ze względu na brak właściwości sądów administracyjnych do rozpoznania skarg na uchwałę w tym zakresie. Dlatego należy się zgodzić ze stanowiskiem reprezentowanym również przez część wojewodów, że kompetencję do rozpoznania skargi na działalność przewodniczącego rady gminy ma wyłącznie wojewoda. Takie stanowisko zajęł m.in. Wojewoda Podlaski w rozstrzygnięciu nadzorczym z 7 października 2010 r. (zn. NK.II.AR.0911-150/2010) czy Wojewoda Zachodniopomorski w wystąpieniach pokontrolnych z 31 maja 2012 r. (zn. NK-1.431.1.16.2012.MZ), w których wskazał, że rady gmin często nie przekazują zgodnie z właściwością do wojewody skarg na swoich przewodniczących w ustawowym terminie.

KAZIMIERZ PAWLIK

radca prawny, specjalizuje się w prawie administracyjnym

PODSTAWY PRAWNE

- art. 20, art. 22 § 2, art. 229 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 267; ost. zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 211)
- art. 19 ust. 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 594; ost. zm. Dz.U. z 2014 r. poz. 1072)